

Human Rights Consultancy - Decades of Heroes for the
Elimination of Racism and Oppression
P.O. Box 94564
1090 GN Amsterdam
Nederland

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2024-0000162239

Uw kenmerk

Datum 26 april 2024
Betreft Beantwoording notitie D'HERO – herstelbetalingen
slavernijverleden

Geachte vertegenwoordigers van mensenrechtenbeweging D'HERO,

Hartelijk dank voor uw brief van 1 juli 2023 gericht aan de Nederlandse regering en het kabinet, t.a.v. de minister-president. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is beleidsverantwoordelijk voor het dossier slavernijverleden. Uw brief wordt daarom, namens de Staat der Nederlanden, door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord.

In uw brief verzoekt u om de slachtoffers van de Maafa, of zoals u het schrijft de Afrikaanse Holocaust, te compenseren voor het onrecht dat hen is aangedaan door de Nederlandse staat gedurende het koloniaal verleden en de uitwerking daarvan in het heden. U benoemt dat restitutie en compensatie een onvermijdelijk stap is om recht te doen aan de nazaten van tot slaaf gemaakten en tot herstel en erkenning te komen.

De staat erkent de doorwerking van het slavernijverleden in het heden. Het kabinet investeert daarom in het creëren van begrip voor de doorwerking van het slavernijverleden en erkenning voor het verleden. Graag reageer ik op de punten die u in uw brief naar voren brengt.

Achtergrond

De staat is zich zeer bewust dat het slavernijverleden ervoor heeft gezorgd dat generatie op generatie diepe pijn met zich meedraagt. Veroorzaakt door een systeem waarbij de menselijke waardigheid zo is aangetast. Op 19 december 2022 heeft de Nederlandse regering excuses aangeboden voor het handelen van de Nederlandse staat in het verleden: postuum aan alle tot slaaf gemaakten die wereldwijd onder dat handelen hebben geleden, aan hun dochters en zonen, en aan al hun nazaten tot in het hier en nu. De minister-president sprak zijn excuses uit voor:

- het eeuwenlang door de Nederlandse staat en zijn vertegenwoordigers mogelijk maken, stimuleren, in stand houden en profiteren van slavernij;
- het eeuwenlang in naam van de Nederlandse staat tot handelswaar maken, uitbuiten en mishandelen van mensen;

Datum

26 april 2024

Kenmerk

2024-0000162239

- het eeuwenlang onder Nederlands staatsgezag met voeten treden van de menselijke waardigheid op de meest afschuwelijke manier;
- het te weinig zien en erkennen, door opeenvolgende Nederlandse regeringen na 1863, dat het slavernijverleden een negatieve doorwerking had en heeft.

Koning Willem-Alexander heeft tijdens de Nationale Herdenking Slavernijverleden in het Oosterpark te Amsterdam op 1 juli jl. ook excuses aangeboden en tevens om vergiffenis gevraagd voor het overduidelijke gebrek aan handelen tegen deze misdaad tegen de menselijkheid.

Recht doen aan het verleden

Zowel het rapport¹ van de Dialooggroep slavernijverleden als de kabinetsreactie² op dat rapport gaan uitvoerig in op de wijze waarop recht kan worden gedaan aan het verleden en hoe er erkenning en heling kan plaatsvinden in het heden. Met Suriname, de Caribische delen van het Koninkrijk en met alle nazaten in Nederland wordt gewerkt aan zichtbaarheid van erfgoed, aan bewustwording via onderwijs, aan een regeling waarbij men kosteloze de naam kan wijzigen en aan wetenschappelijk historisch onderzoek.

Om hier zoveel mogelijk samen met nazaten van tot slaafgemaakten invulling aan te geven, zal er een subsidieregeling van € 33,3 miljoen beschikbaar zijn, ter ondersteuning van initiatieven vanuit de betrokken gemeenschappen in Europees Nederland. Het streven is om deze subsidieregeling dit najaar in werking te laten treden. Daarnaast is er ook een subsidieregeling van € 33,3 miljoen voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. Ook voor Suriname zal er een subsidieregeling van € 33,3 miljoen beschikbaar worden gesteld.

Daarnaast is er € 100 miljoen gereserveerd voor plannen van het kabinet op het terrein van bewustwording, betrokkenheid en doorwerking van het slavernijverleden in heel het Koninkrijk en in Suriname. Het kabinet heeft ook structureel € 8 miljoen vrijgemaakt om een onafhankelijk Koninkrijksbreed Herdenkingscomité op te richten dat toeziet op de invulling en organisatie van een grootse en waardige herdenking van het slavernijverleden. Bij de invulling van al deze plannen staan nazaten en andere betrokkenen centraal.

In de afgelopen maanden zijn er veel gesprekken gevoerd met onder meer nazaten en maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor erkenning van het slavernijverleden en de doorwerking hiervan in de maatschappij. Ook zijn er in november en december jl., verspreid over het land, verschillende dialoogsessies met nazaten georganiseerd om inbreng op te halen voor de regeling voor maatschappelijke initiatieven en het Koninkrijksbrede Herdenkingscomité.

¹ [Advies Dialooggroep Slavernijverleden 'Ketenen van het Verleden' | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

² [Kamerbrief met reactie kabinet op rapport Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Datum

26 april 2024

Kenmerk

2024-0000162239

Natuurlijk gaat het programmateam slavernijverleden ook graag met u in gesprek over de uitwerking van de aangekondigde acties.

Herstelbetaling

In uw brief verzoekt u om "Reparations" (herstelbetalingen) voor de Maafa. In mijn antwoord daarop wil ik voorop stellen dat de Nederlandse staat erkent dat het slavernijverleden doorwerking heeft in het heden, in zowel algemene zin als mogelijk ook op degenen waar uw beweging voor opkomt. In het debat op 25 januari 2023 in de Tweede Kamer over de excuses voor het Nederlandse slavernijverleden, heeft het kabinet geëxpliciteerd niet tot herstelbetalingen te zullen overgaan. Het kabinet heeft bewust gekozen voor een moreel ethisch gebaar in plaats van juridische excuses of herstelbetalingen, in lijn met de aanbevelingen van de Dialooggroep Slavernijverleden. De geschiedenis kan niet worden teruggedraaid. Het gaat om het tegengaan van schadelijke doorwerking van het verleden in het heden. Daar investeert het kabinet in. Ik wil benadrukken dat het kabinet zich uiteraard ook verder onverminderd blijft inzetten voor gelijke kansen en de strijd tegen discriminatie en racisme. Gelet op het bovenstaande en de inhoud van uw brief ziet de staat geen aanleiding om tot herstelbetaling over te gaan zoals door u verzocht.

Meer informatie over deze acties en ontwikkelingen vindt u op de website www.rijksoverheid.nl/slavernijverleden.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact opnemen via PostbusProgrammaSlavernijverleden@minbzk.nl.

Ik vertrouw erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Namens de Staat der Nederlanden,
De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Alexandra C. van Huffelen